NOVÉ SLUŽBY PORTÁLU VEREJNEJ SPRÁVY

Margita Majerčáková¹, Radoslav Holka²

Úvod

Portál verejnej správy si možno predstaviť ako akýkoľvek informačný systém poskytujúci systematicky utriedené a vzájomne prepojené informácie o jednotlivých subjektoch, ich činnostiach a výsledkoch ich činnosti. V oblasti vládnych orgánov dnes existujú samostatné servery jednotlivých štátnych orgánov, prípadne Úradu vlády, pričom tieto servery obsahujú väzby a prepojenia také, že sa v určitej oblasti i tieto servery chovajú ako portály. Portál verejnej správy by mal obsahovať všetky dostupné informácie o organizáciách, orgánoch a činnosti verejnej správy, kontrole verejnej správy a právnych normách s verejnou správou súvisiacich.

1 Účel portálu verejnej správy

Účelom portálu je:

- poskytovať fyzickým a právnickým osobám vzdialený prístup ku kompletným informáciám a službám jednotlivých inštitúcií verejnej správy,
- sprístupniť celej verejnej správe jej znalosti, fakty a záznamy,
- zvýšiť efektivitu a autoritu verejnej správy,
- posilniť dôveru občanov smerom k verejnej správe,
- umožniť štátnej správe vystupovať ako integrálna organizácia.

2 Nové služby portálu verejnej správy

Z dôvodu plnej funkčnosti portálu verejnej správy je potrebné úplne zavedenie personalizovaných služieb. Prostredníctvom presonalizovaných služieb priamo na mieru bude možné spracovávať individuálne elektronické účty o občanoch, podnikateľoch a firmách, na ktorých bude môcť klient prostredníctvom účtu na ústrednom portáli verejnej správy sledovať všetky svoje elektronické transakcie a údaje o sebe. Verejná správa bude v integrovanom informačnom systéme aktualizovať údaje o občanoch, podnikateľoch a firmách len raz s tým, že aktualizácia prebehne automaticky vo všetkých informačných účtoch, t.j. zavádzanie centrálného registra. Účty budú rešpektovať rôznorodosť ľudí, ktorí vstupujú do vzťahov s verejnou správou. Každý občan si bude schopný vytvoriť personalizovaný pohľad, ktorý ho upozorní na najdôležitejšie služby a informácie týkajúce sa jeho potrieb. Pre každého občana či podnikateľa sa zavedie jedinečný účet na prístup k službám verejnej správy cez preferovaný kanál.

¹ * Dr. Ing. Margita Majerčáková, Katedra spojov, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline, Univerzitná 1, 010 26 Žilina, Slovenská republika, tel.: +421415133126, fax: +421415655615 e-mail: Margita.Majercakova@fpedas.uniza.sk

² Ing. Radoslav Holka, Hronské Kľačany 10, 935 29, Hronské Kľačany, Slovenská republika, tel.: +421903946052 e-mail: radoslav.holka@gmail.com

Popri typických službách poskytovaných verejnou správou ako napr. registrácie, dane, clá, voľby budú samosprávy občanom ponúkať rôzne služby ako odpoveď na široký stupeň každodenných životných situácií. Poskytovanie špecifických služieb verejnej správy sa presunie skôr na lokálnu ako na centrálnu úroveň. Toto môže byť prípad agend, ktoré realizujú samosprávy na základe prenesených kompetencií, ako napríklad matrika, evidencia pobytu, stavebné konanie, ochrana životného prostredia alebo agend vyplývajúcich z originálnych kompetencií samospráv ako napríklad: miestne dane a poplatky, sociálna starostlivosť. Zvyšovanie elektronizácie služieb verejnej správy a ich presun do územnej samosprávy povedie k lepšej pripravenosti informačnej spoločnosti a k zvyšovaniu konkurencieschopnosti krajiny na globálnej úrovni.

Ako ďalšia služba by sa dala spomenúť SMS notifikácia občanom o blížiacom sa konci platnosti ich cestovného pasu alebo občianskeho preukazu.

3 Predpoklad pre zavedenie transakčných služieb

Slovensko je úplne na konci rebríčka krajín poskytujúcich pro-aktívne alebo transakčné služby. Problémom je chýbajúca elektronická identifikácia občanov/podnikateľov. Tento problém by riešila možnosť zavedenie elektronických identifikačných preukazov, e-ID preukazov.

Elektronická identifikačná karta, alebo preukaz, by okrem svojej pôvodnej funkcie, ktorá je a bude identifikácia občanov bude mať v sebe zabudovaný elektronický čip.

Úlohou takejto integrovanej karty bude:

- vizuálny identifikátor svojho držiteľa,
- identifikácia držiteľa podľa biometrických údajov,
- bude obsahovať elektronický podpis a prostredníctvom príslušnej čítačky. dokáže digitálne podpísať akýkoľvek dokument či e-mail,
- použitie vo styku so všetkými orgánmi verejnej správy.

Pre zavedenie e-ID je potrebné vytvoriť predpoklady pre ich použitie. Základom elektronického preukazu je čip. Aby sa dal čip používať na účel pre ktorý je určený, je dôležitá jeho prvotná inicializácia a personalizácia spočívajúca vo vytvorení požadovaného profilu, z hľadiska vnútornej súborovej štruktúry.

Hlavnou úlohou je skvalitnenie e-Governmentu na Slovensku a doplnenie transakčných služieb.

4 Štruktúra portálu verejnej správy

V súčasnosti ma štruktúra portálu verejnej správy hlavné členenie, kde sa používateľ sám rozhoduje, či chce do systému vstúpiť ako občan alebo podnikateľ a na tomto základe využívať ponúknuté služby. Navrhované členenie by malo začínať v zmysle sekcií:

- informačná sekcia – model životných situácií, adresár verejnej správy a e-mailov, elektronických podateľní atď., platné znenie zákonov, legislatíva EÚ, náhľad do katastra nehnuteľností,
- transakčná sekcia – e-dane, agenda Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, štatistického úradu, ministerstva pôdohospodárstva.

Jednotlivé sekcie, teda informačná a transakčná sekcia sa ďalej členia podľa služieb, ktoré budú poskytovať.

1. Informačná sekcia:

- a) novinky z verejnej správy a povinne zverejňované informácie,
- b) adresár úradov,
- c) životné situácie,
- d) zákony,
- e) verejné obstarávanie,

- f) obchodný register,
- 2. Transakčná sekcia:
 - a) elektronické podanie.

4. 1 Informačná sekcia

Portál verejnej správy bude poskytovať nasledovné služby podľa predchádzajúceho členenia.

Novinky z verejnej správy a povinne zverejňované informácie

V tejto sekcii by boli zverejňované:

- na úvodnej stránke zverejňované tlačové správy z ministerstiev a iných úradov a taktiež povinne zverejňované informácie štátnej správy a samosprávy. Tieto správy budú ukladané do archívu, v ktorom bude možné vyhľadávať podľa zdroja, dátumu vydania a taktiež fulltextovo,
- nové zákony spolu s dátumom, ku ktorému vstupujú do platnosti. Každý zákon by bol stručne charakterizovaný tak, aby občan mal prehľad o danom zákone a zároveň by obsahoval ak aktívny odkaz na plné znenie zákona,
- zverejňovanie dôležitých dátumov, ako napr. odovzdanie daňového priznania atď..

Adresár úradov

- adresár bude obsahovať kontakty na orgány štátnej správy a samosprávy. Okrem fulltextového vyhľadávania ponúka vyhľadávanie podľa regiónov a podľa druhov úradov. Úrady sú zoradené podľa sídla v danom kraji, ďalej okrese, v obciach s rozšírenou pôsobnosťou. Informácie o jednotlivých úradoch a ich činnosti budú prepojené s popisom služieb poskytovaných verejnými orgánmi pre danú obec a ostatné kontaktné údaje a vo väčšine prípadov aj úradné hodiny,
- vyhľadávanie dostupných úradov štátnej správy a samosprávy bude umožnené prostredníctvom zadania PSČ, či miesta bydliska.

Životné situácie

- Sekcia životné situácie bude spracovaná v spolupráci s jednotlivými rezortmi, ktoré sú za príslušné časti zodpovedné. Užívateľ sa dozvie, ktoré doklady potrebuje na vybavenie potrebnej záležitosti, kde, s kým, kedy a čo môže riešiť, podľa ktorých právnych predpisov je potrebné postupovať. V spolupráci so zástupcami Združenia miest a obcí Slovenska sú na portály uverejnené vzory životných situácií samosprávy. Takto vyplnené životné situácie budú automaticky prepojené na databázu Adresár úradov, Zákony, prípadne Podanie. Strom životných situácií je rozdelený podľa troch základných skupín užívateľov a to pre občanov, podnikateľov a pre cudzincov.

Zákony

- časť zákony bude poskytovať bezplatné informácie o platných predpisoch zo Zbierky zákonov v ich aktuálnom znení. Informácie sa budú priebežne aktualizované v deň zverejnenia nového predpisu v Zbierke zákonov. Vyhľadávať bude je možné podľa pojmu v názve zákona, čísla zákona, časti Zbierky zákonov a fulltextovo. Pre lepšiu a rýchlejšiu orientáciu budú hlavné a najčastejšie používané predpisy v samostatnom odkaze – vybrané predpisy. Súčasťou tejto sekcie bude aj zmluva o pristúpení SR k EÚ a smernice EÚ.

Obchodný vestník

- obchodný vestník bude uverejňovať informácie o zmenách v Obchodnom registri, o konkurzoch, likvidácii podnikov a ďalších informáciách a umožňovať vyhľadávanie podľa obchodného mena, identifikačného čísla, sídla firmy.

Verejné obstarávanie

- prostredníctvom portálu verejnej správy bude zaistený prístup do informačného systému zákaziek verejného obstarávania.

4. 2 Transakčná sekcia

Elektronické podanie

- sekcia elektronické podanie bude poskytovať služby verejnej správy, ktoré bude možné s využitím elektronického podpisu alebo e-ID vybaviť prostredníctvom portálu verejnej správy. Úlohou je, aby všetky základné služby boli dostupné prostredníctvom portálu verejnej správy.

Záver

Ústredný portál verejnej správy v súčasnosti transakčnú sekciu ani transakčné služby neponúka. Navrhnuté služby sú však podmienené existenciou elektronickej identifikácie občanov, tzv. e-ID. Vďaka týmto službám bude možné podávať daňové priznania, platenie daní, žiadať o vydanie cestovného pasu, občianskeho preukazu a využívať mnohé iné služby, ktoré moderný e-Government prináša a prinesie.

Literatúra

- [1] Velešic, M. 2007. e-Government na Slovensku – opäť nový štart? [Online]. [s.a.]. [Citované 2008-12-1] Dostupné na: http://www.ivo.sk/buxus/docs/publicistika/subor/eGovernment_Infoware.pdf
- [2] Holka, R.: e-Government v SR, diplomová práca, Katedra spojov, 2008
- [3] <http://portal.gov.sk/Portal/sk/Default.aspx>

Grantová podpora

- VEGA 1/0468/08 Inovačné stratégie v sektore služieb